

ID: 1233

Nesprávný žalobní petit

Nesprávný žalobní petit (jeho nepřesnost, neurčitost, nesrozumitelnost apod.) je nedostatkem náležitostí žaloby (§ 79 odst. 1 o.s.ř.), který je odstranitelný. Brání-li taková vada podání pokračovat v řízení a žalobu věcně projednat, může to být důvodem k zastavení řízení podle § 43 odst. 2 o.s.ř., jestliže ani přes výzvu soudu nebyly nedostatky odstraněny a účastník byl o těchto následcích poučen.

Nesprávný žalobní petit (jeho nepřesnost, neurčitost, nesrozumitelnost apod.) je nedostatkem náležitostí žaloby (§ 79 odst. 1 o.s.ř.), který je odstranitelný. Brání-li taková vada podání pokračovat v řízení a žalobu věcně projednat, může to být důvodem k zastavení řízení podle § 43 odst. 2 o.s.ř., jestliže ani přes výzvu soudu nebyly nedostatky odstraněny a účastník byl o těchto následcích poučen. Neurčitost žalobního petitu však není důvodem k zamítnutí žaloby.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 11.1.2001, sp.zn. 25 Cdo 2618/98)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci o uložení povinnosti dokončit stavbu garáže, vedené u Okresního soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 14 C 162/95, o dovolání žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 6. října 1998 č. j. 6 Co 2213/98 - 130, tak, že zrušil rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 6. října 1998 č. j. 6 Co 2213/98 - 130 a rozsudek Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 15. července 1998 č. j. 14 C 162/95 - 109 a věc vrátil Okresnímu soudu v Českých Budějovicích k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Okresní soud v Českých Budějovicích rozsudkem ze dne 26. 2. 1997 č. j. 14 C 162/95 - 47 zamítl žalobu, kterou se žalobci (původně jen první žalovaný) domáhali, aby žalovanému byla uložena povinnost provést dokončení stavby garáže na pozemku parc. č. 147 v kat. území S. H. dle projektové dokumentace vypracované Ing. M. P. ve lhůtě 1 měsíce od právní moci rozsudku, a dále rozhodl o náhradě nákladů řízení. Soud prvního stupně vycházel ze zjištění, že mezi prvním žalobcem a žalovaným byla dne 30. 9. 1991 uzavřena smlouva nazvaná „smluvní dohoda“, jíž se žalovaný „zavázal postavit prvnímu žalobci garáž na osobní automobil 8x4 m dle daného projektu včetně materiálu vyjma garážových vrat s tím, že cena za tuto stavbu bude vyplacena ve formě osobního automobilu Fiat 127, jehož majitelem je výše jmenovaný“ (první žalovaný). Provedenými důkazy bylo dále prokázáno, že v době uzavření smlouvy nebylo vydáno stavební povolení na stavbu garáže (to bylo vydáno až dodatečně dne 25. 2. 1993), ani nebyla zpracována projektová dokumentace, a celá stavba, s níž bylo započato bezprostředně po uzavření smlouvy, byla prováděna pouze na základě ústní dohody účastníků. Tuto smlouvu posoudil okresní soud jako smlouvu o dílo dle ust. § 631 obč. zák., která je však pro neurčitost předmětu (díla) neplatná, neboť v době, kdy ji účastníci uzavřeli, nebyl vypracován projekt, podle něhož měla být stavba garáže postavena. Dále soud prvního stupně

dovodil, že ani za stavu, kdy stavba vykazuje určité závady (např. chybné provedení stropů), jež se projeví již po roce, a jež přetrvávají doposud, přestože žalovaným byla provedena oprava, nelze na žalovaném, který garáž vybudoval jako fyzická osoba, požadovat, aby ji dokončil podle projektové dokumentace vyžádané až v pozdější době za účelem vydání dodatečného stavebního povolení, jež se od faktického provedení stavby odlišuje.

K odvolání žalobců Krajský soud v Českých Budějovicích usnesením ze dne 24. 6. 1997 č. j. 6 Co 1119/97 - 69 rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Odvolací soud ve svém rozhodnutí poukázal na to, že okresní soud se nezabýval otázkou aktivní věcné legitimace druhé žalobkyně ve sporu, přestože „smluvní dohoda“ ze dne 30. 9. 1991 byla uzavřena pouze mezi prvním žalobcem a žalovaným, a že vycházel jen z ústně uzavřené smlouvy o dílo mezi těmito účastníky a neuvedl, zda byla uzavřena před 30. 9. 1991 či později, a v čem se tato smlouva lišila od písemné smlouvy z uvedeného data. S ohledem na výsledky dokazování zaujal krajský soud právní názor, že zde existuje písemná smlouva o dílo, která je dostatečně určitá, a tudíž je i platná, neboť není podstatné, zda „daný“ projekt, podle něž měla být vybudována, existoval již v době uzavření smlouvy o dílo, či zda byl zpracován dodatečně, a na základě něj bylo potom vydáno stavebním úřadem dodatečné stavební povolení. Jestliže totiž měla být garáž postavena podle projektu, je otázkou odborného posouzení (znaleckého posudku), zda tak, jak byla vybudována, tomuto stavebnímu projektu odpovídá, či nikoliv. I kdyby přesto zcela stavebnímu projektu neodpovídala, musí být v souladu s technickými normami pro stavby garáží, jak stanoví stavební předpisy tak, aby mohla být zkolaudována. V uvedeném směru pak odvolací soud okresnímu soudu uložil, aby řízení doplnil dalším dokazováním, a to včetně provedení důkazu obsahem spisu stavebního úřadu a projektovou dokumentací.

Okresní soud v Českých Budějovicích znovu ve věci rozhodl rozsudkem ze dne 15. 7. 1998 č. j. 14 C 162/95 - 109 tak, že žalovanému uložil povinnost provést dokončení garáže žalobců na pozemku par. č. 47 v kat. území S. H. dle projektové dokumentace vypracované Ing. M. P. ve lhůtě 1 měsíce od právní moci rozsudku, a rozhodl o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky a vůči státu. Soud prvního stupně vycházel z dosud provedených důkazů a řízení dále doplnil spisem stavebního úřadu města Č., z jehož obsahu zjistil, že rozhodnutím ze dne 25. 2. 1993 sp. zn. SU 085/93 - Be bylo vydáno dodatečné povolení na stavbu garáže na pozemku par. č. 47 v kat. území S. H., a to s podmínkou, že stavba bude opravena a dokončena podle ověřené dokumentace vypracované projektantem Ing. M. P. V rámci důkazního řízení byl dále vyžádán znalecký posudek z oboru stavebnictví znalce Ing. J. F., z něhož bylo okresním soudem zjištěno, že garáž, tak jak je provedena, nevyhovuje podmínkám normy ČSN 73 60 57 pro jednotlivé a řadové garáže, neboť nebyla dodržena minimální výška místnosti ani velikost větracích otvorů, zhotovený podhled vykazuje nadměrné deformace a dochází k praskání a opadávání omítky, což ohrožuje automobil i jeho obsluhu; proto by stavba neměla být zkolaudována a to i ohledem na to, že nebyla respektována ani odstupová vzdálenost od sousedního pozemku daná stavebním povolením. Vlastní realizace stavby vykazuje značný rozsah odlišnosti od projektu schváleného ve stavebním řízení, a to jak svojí horší kvalitou použitých materiálů, tak i podhledovou konstrukcí, která je poddimenzovaná, takže bude muset být vyměněna, stejně jako střešní konstrukce, neboť hrozí vznik škody. S ohledem na skutečnost, že stavební povolení na stavbu garáže bylo vydáno druhé žalované jako vlastníci pozemku parc. č. 47 ve S. H., dále proto, že postavená garáž je v bezpodílovém spoluvlastnictví žalobců, že odměna za provedení díla, tedy automobil Fiat 127, byl ve společném vlastnictví žalobců, a též proto, že druhá žalobkyně byla přítomna při uzavírání smlouvy a se stavbou garáže souhlasila, dospěl okresní soud k závěru, že i druhá žalovaná je v daném sporu aktivně legitimována. V souladu se závazným právním názorem odvolacího soudu pak soud prvního stupně posoudil „smluvní dohodu“ uzavřenou mezi prvním žalobcem a žalovaným jako platnou smlouvu o dílo ve smyslu ust. § 631 obč. zák., kterou se

žalovaný zavázal postavit garáž o rozměrech 8x4 m dle daného projektu; protože však zhotovené dílo podle závěrů znaleckého posudku neodpovídá stavebnímu projektu Ing. M. P., nebylo provedeno tak, jak bylo dohodnuto, a je proto povinností žalovaného, jež pro něj vyplývá z uzavřené smlouvy, dílo dle tohoto projektu dokončit.

K odvolání žalovaného Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem ze dne 6. 10. 1998 č. j. 6 Co 2213/98 - 130 rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Odvolací soud vycházel ze skutkových zjištění okresního soudu, neztotožnil se však zcela s jeho závěry právními, neboť přisvědčil námitce žalovaného uplatněné v jeho odvolání, že v daném případě nelze smlouvu uzavřenou mezi účastníky ze dne 30. 9. 1991 posoudit jako smlouvu o dílo podle ust. § 631 obč. zák., neboť v době, kdy „smluvní dohoda“ byla uzavřena, nebyl tento smluvní typ v tehdy platném občanském zákoníku (účinném do 31. 12. 1991) upraven. Krajský soud tedy - na rozdíl od svého závazného právní názoru vyjádřeného ve zrušovacím usnesení ze dne 24. 6. 1997 č. j. 6 Co 1119/97 - 69 - posoudil předmětnou smlouvu účastníků jako tzv. nepojmenovanou smlouvu podle § 51 obč. zák., která je určitá, srozumitelná a ze strany účastníků vážně míněná, a tedy platná. Protože v odvolacím řízení vyšlo najevo, že žalovaný byl od 1. 8. 1991 podnikatelem s předmětem podnikání zednické práce na základě zákona č. [105/1990](#) Sb., o soukromém podnikání občanů, a navíc též stavebním dozorem (podle dodatečného stavebního povolení), je rozhodující, zda postavená garáž může být zkolaudována; vzhledem k tomu, že tak, jak byla provedena, neodpovídá příslušnému projektu (ač to tak bylo dohodnuto ve „smluvní dohodě“), je požadavek žalobců na dokončení předmětné stavby dle projektové dokumentace Ing. P. po právu, když z jejich strany byl závazek ze smlouvy pro ně vyplývající splněn. Námitku žalovaného o promlčení nároku žalobců nepovažoval krajský soud za opodstatněnou, neboť nabylo-li rozhodnutí o dodatečném povolení stavby právní moci dne 22. 3. 1993 a byl-li nárok uplatněn u soudu dne 14. 11. 1995, stalo se tak před uplynutím tříleté promlčecí doby.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podal žalovaný dovolání, jehož přípustnost dovozuje z ust. § 238 odst. 1 písm.b/ o.s.ř. podává jej z důvodu podle § 241 odst. 3 písm.d/ o.s.ř. Namítá, že bez ohledu na to, zda jde o smlouvu nepojmenovanou, či zda ji lze subsumovat pod konkrétní smluvní typ přepokládaný občanským zákoníkem ve znění účinném do 31. 12. 1991, je „smluvní dohoda“ ze dne 30. 9. 1991 neplatná, neboť „nemůže platně vzniknout dohoda o tom, že za konkrétní majetkové plnění (auto) má být poskytnuto plnění druhou stranou, o jehož rozsahu a charakteru není jednajícím nic známo (projekt neexistuje)“. Proto plnění, které si účastníci vzájemně poskytli, je plněním poskytnutým bez právního důvodu; nárok na jeho vydání je však promlčen. I kdyby však dohoda z 30. 9. 1991 byla platná, je promlčen i nárok na splnění povinnosti dodat, resp. dokončit stavbu, neboť promlčecí doba pro uplatnění nároku na vzájemné (synallagmatické) plnění počíná běžet ode dne, kdy žalobce splnil svoji povinnost ze závazkového vztahu předáním automobilu Fiat žalovanému, k čemuž došlo ještě v roce 1991, kdy také byla garáž postavena. Kromě toho došlo podle dovolatele i k přetržení příčinné souvislosti, když ve stavebním řízení vystupují jiní účastníci (pan Š., jehož role je nejasná, a žalovaný nefiguruje jako zhotovitel, nýbrž jako stavební dozor) než předmětné „smluvní dohody“; jde tedy o nový právní vztah s jinými účastníky a zcela novým obsahem. Dále dovolatel uvedl, že považuje též za „nemravné žádat za ojeté auto v hodnotě několika tisíc korun (10.000 - 15.000,- Kč) postavení garáže v hodnotě desítek až stovek tisíc korun. Navrhl, aby rozsudek odvolacího soudu byl zrušen a aby věc byla tomuto soudu vrácena k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) vzhledem k ustanovení bodu 17. Hlavy I části dvanácté zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákona, dovolání projednal a rozhodl podle občanského

soudního řádu ve znění účinném do 31. 12. 2000 (dále jen o.s.ř.). Po zjištění, že dovolání bylo podáno včas (§ 240 odst. 1 o.s.ř.), osobou k tomu oprávněnou, účastníkem řízení, řádně zastoupeným advokátem podle § 241 odst. 1 o.s.ř., a že je podle § 238 odst. 1 písm.b/ o.s.ř. přípustné, přezkoumal napadený rozsudek odvolacího soudu a dospěl k závěru, že dovolání je důvodné.

Z ustanovení § 242 odst. 1 o.s.ř. vyplývá, že dovolací soud je vázán rozsahem dovolání a uplatněným dovolacím důvodem, včetně jeho obsahového vymezení dovolatelem. Obligatorně se zabývá pouze vadami vyjmenovanými v § 237 odst. 1 o.s.ř. a jinými vadami řízení, pokud měly za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 241 odst. 3 písm.b/ o.s.ř.). Vady podle § 237 o.s.ř. nebyly dovoláním namítány, a ani se ze spisu nepodávají. Jinak je tomu však ohledně zmíněných vad jiných.

Z obsahu spisu vyplývá, že žalobci se domáhají, aby žalovanému byla uložena povinnost provést dokončení stavby garáže na pozemku parc. č. 147 v kat. území S. H. dle projektové dokumentace vypracované Ing. M. P. ve lhůtě 1 měsíce od právní moci rozsudku.

Ve smyslu § 79 odst. 1 o.s.ř. musí být žalobní petit přesný, určitý a srozumitelný tak, aby vymezení práv a jim odpovídajících povinností v něm obsažených bylo provedeno tak přesně, určitě a srozumitelně, aby po jeho převzetí do výroku soudního rozhodnutí mohl být nařízen a proveden výkon rozhodnutí, neboť soud nemůže účastníkům přiznat jiná práva a uložit jim jiné povinnosti než jsou navrhovány. Vzhledem k tomu, že žalobci v dané věci požadují, aby pro ně žalovaný provedl určité práce (dokončil stavbu garáže dle zmíněné projektové dokumentace), pak je nezbytné, aby petit žaloby byl formulován tak, aby v něm byly přesně označeny práce, které by měl žalovaný provést, tak, aby na základě vydaného exekučního titulu mohl být případný výkon rozhodnutí (exekuce) proveden některým ze způsobů uvedených v ust. § 350 o.s.ř.

Nesprávný žalobní petit (jeho nepřesnost, neurčitost, nesrozumitelnost apod.) je nedostatkem náležitostí žaloby (§ 79 odst. 1 o.s.ř.), který je odstranitelný. Brání-li taková vada podání pokračovat v řízení a žalobu věcně projednat, může to být důvodem k zastavení řízení podle § 43 odst. 2 o.s.ř., jestliže ani přes výzvu soudu nebyly nedostatky odstraněny a účastník byl o těchto následcích poučen. Neurčitost žalobního petitu však není důvodem k zamítnutí žaloby.

Soud prvního stupně o žalobě, která trpěla uvedenou vadou, jednal a meritorně rozhodl, aniž se pokusil postupem podle § 43 o.s.ř. vadu odstranit, a nápravu nezjednal ani odvolací soud, který z této vady nevyvodil odpovídající závěry (§ 212 odst. 2 o.s.ř.). Řízení před soudy obou stupňů je tak postiženo vadnou, která měla za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Dovolací soud k této vadě řízení (§ 241 odst. 3 písm.b/ o.s.ř.) musel přihlédnout z úřední povinnosti, i když nebyla namítána v dovolání (§ 242 odst. 3 o.s.ř.).

Nesprávné právní posouzení věci ve smyslu § 241 odst. 2 písm.d/ o.s.ř. může spočívat v tom, že soud věc posoudil podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil.

Vycházel-li odvolací soud v posuzované věci ze skutkového zjištění, že první žalobce a žalovaný uzavřeli předmětnou „smluvní dohodu“ dne 30. 9. 1991 a dále z toho, že žalovaný prováděl výstavbu

garáže pro prvního žalobce na základě této dohody jako podnikatel s předmětem podnikání v oboru zednických prací, jímž se stal od 1. 8. 1991 na základě registrace podle zákona č. [105/1990](#) Sb., o soukromém podnikání občanů, pak podle § 18 odst. 1 cit. zákona platí, že občanskoprávní vztah mezi uvedenými účastníky se řídí občanským zákoníkem (dále jen obč. zák.) ve znění účinném do 31. 12. 1991 (§ 868 věta za středníkem zákona č. [509/1991](#) Sb., kterým se mění, doplňuje a upravuje občanský zákoník). Zavázal-li se žalovaný předmětným smluvním ujednáním postavit prvnímu žalobci garáž, pak na sebe převzal závazek upravený v občanském zákoníku v hlavě čtvrté v ust. § 263 a násl. obč. zák. jako zvláštní druh služby - zhotovení věci na zakázku, ohledně níž v případě, že ji provádí občan jako soukromý podnikatel, platí ust. § 19 zák. č. [105/1990](#) Sb., ve znění zákona č. [219/1991](#) Sb., podle něž podnikatel není vázán lhůtami, které jsou stanoveny občanským zákoníkem pro provedení služby a pro odstranění vady poskytnuté služby (§ 268 odst. 1, § 273 odst. 1 obč. zák.) s tím, že vady poskytnuté služby je podnikatel povinen odstranit ve lhůtě dohodnuté se zákazníkem, a nedojde-li k dohodě o lhůtě k odstranění vady, je povinen tuto vadu odstranit ve lhůtě přiměřené povaze služby a okolnostem jejího poskytování; jinak je tedy třeba na občanskoprávní vztah vzniklý mezi podnikatelem a občanem aplikovat ust. § 263 až 275 obč. zákoníku.

Posoudil-li tedy odvolací soud předmětné smluvní ujednání prvního žalobce a žalovaného jako tzv. nepojmenovanou smlouvu podle § 51 obč. zák., použil na daný občanskoprávní vztah ustanovení hmotného práva, které na danou věc nedopadá, a tudíž správné není ani jeho konečné rozhodnutí.

V posuzované věci odůvodnili žalobci (původně první žalobce) svoji žalobu skutkovým tvrzením, že dne 30. 9. 1991 byla mezi ním a žalovaným uzavřena smlouva o dílo, na základě které se žalovaný zavázal provést pro něj stavbu garáže na osobní automobil na pozemku parc. č. 47 v kat. území S. H. dle stavebního projektu Ing. M. P., že žalovaný svůj závazek zhotovit stavbu nesplnil a proto jej první žalobce nejprve telefonicky a následně dopisy svého právního zástupce ze dne 19. 7. 1995 a 24. 8. 1995 vyzval k jeho splnění, což však žalovaný do dne podání žaloby neučinil.

Vzhledem k tomu, že z vyličení rozhodujících skutečností obsažených v žalobě ani ze žalobního petitu není jednoznačně zřejmé, zda žalobci požadují dokončení stavby garáže proto, že tato nebyla dosud dobudována, či zda uplatňují nárok z odpovědnosti za vady zhotovené věci (garáže), je z hlediska dovolacího přezkumu předčasné zabývat se námitkami žalovaného uplatněnými v jeho dovolání podle § 241 odst. 3 písm. d/ o.s.ř., jež vyplývají především z posouzení otázky platnosti smluvního ujednání uzavřeného mezi prvním žalobcem a žalovaným.

I v tomto ohledu bude proto na soudu, aby se nejprve postupem podle § 43 o.s.ř. pokusil o odstranění vad žaloby spočívající v neúplném vyličení rozhodujících skutečností tak, aby vyhovovala náležitostem uvedeným ust. § 79 odst. 1 o.s.ř., a teprve v závislosti na požadavku žalobců věc znovu - po případném provedení dalších důkazů - právně posoudil, a to i z hlediska věcné aktivní legitimace druhé žalobkyně ve sporu.

Další články:

- [Insolvenční řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Nemajetková újma, nutná obrana \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Nepoctivý záměr \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zemědělská půda](#)
- [Zastoupení](#)
- [Veřejné zakázky](#)
- [Vázanost rozhodnutím soudu](#)
- [Pracovní smlouva](#)
- [Odstoupení od smlouvy \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Péče o zdraví \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pohledávka \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)